

dighed ved selve Loven var overdragen, men det var ikke nogen nødvendig Følge deraf, at ogsaa Ministeriet skulde have valgt denne Plan, og det fremgaar ogsaa tydeligt af de Forhandlinger, der bleve førte mellem Ministeriet og Arkitekterne, at ingen af Parterne har betragtet det som givet; det var først ved nærmere Forhandlinger, og da Arkitekterne erklærede, at de vare i Stand til at slaa af paa Summen og at tilveiebringe et paa- lideligt Overslag indenfor den bevilgede Sum, at Arbejdet blev overdraget dem; men det kan ikke negtes, at det efterat Bedømmelsesudvalget havde tilkjendt denne Plan den første Præmie, var meget vanskeligt for Ministeren at komme bort fra den og tage en anden. Jeg vil ikke rette nogen Bebreidelse imod Ministeren derfor, men blot hævde, at der herved er sket en Uret mod de andre Planer og deres Forfattere, thi disse andre Arkitekter og Forfattere kunne jo nu med Rette sige: ja, havde vi vidst, at Lovens Ord kun skulde være et dødt Bogstav, at det var ligegyldigt, om man gik over eller holdt sig indenfor den bevilgede Sum, saa skulde vi nok have tilveiebragt en ligesaa god og smuk Plan; men de have været saa naive at tro, at Lovens Ord skulde ske Fyldest, og derfor ere de blevne distancerede. Dette kalder jeg en Uret mod de andre Arkitekter.

Dog, der er et Punkt, som taler stærkere for den paagældende forhenværende Minister, end noget Andet, og det er den smukke Bygning, der nu ligger færdig paa Kongens Nytorv, og som unegtelig er en Prydelse for Hovedstaden og derved for hele Landet. Dette har i mine Dine saa stor Betydning, at jeg alene paa Grund deraf vilde være tilbøjelig for mit Bedkommende at lade, hvad der her er sket, passere, hvis Beslutningen om disse Penges Anvendelse var tagen paa en Tid, da Rigsdagen ikke var samlet, eller hvis det havde medført særdeles store Ulemper at vente, indtil Rigsdagen kunde samles; men denne Forudsætning brister, som vi Alle vide, og derfor er det, at jeg ikke vil kunne være med til at godkjennde det. Jeg kommer herved til at omtale den Side af Sagen, som virkelig er den mindst behagelige. Det Spørgsmaal frembyder sig nemlig, hvorfor der ikke i Tide er paa regelmæssig Maade søgt en Tillægsbevilling, om der da ingen Rigsdag var, til hvilken man kunde henvende sig. Naar blev Beslutningen da tagen? I saa Henseende ere Motiverne fuldkommen fyldestgørende. Det hedder udtrykkelig der Sp. 2169—70, at de forskjellige Spørgsmaal om Overskriftelser, som ikke vilde kunne dækkes ved de til Raadighed staaende Midler, opstode i Begyndelsen af 1874, og det hedder i Forbindelse hermed Sp. 2183—84, at „det var saaledes først i Begyndelsen af 1874, at Ministeriet kom til Erkjendelse af, at flere og større Overskriftelser vilde blive uundgaelige“ (Saa: Læs videre!), „uden at det dog var muligt endnu

at have en bestemt Forestilling om Omfanget af dem.“ Ja, fuldstændig rigtigt; men Rigsdagen var jo samlet i Begyndelsen af 1874 og lige til 1. April. Men desuagtet er ikke et eneste Spørgsmaal kommet frem for den om disse Overskriftelser. Theatersagen var nok til Behandling i den forrige Rigsdagsamling, og det i et ikke ringe Omfang; men der var kun Tale om Penge, der behøvedes til Maskinvæsenet. Nu kan man forstaa, hvorfor den forrige høitagtede Minister den Gang kæmpede saa ihærdigt for sin formentlige Ret til at raade frit over den Driftskapital, som Theatret ved en meget dygtig Bestyrelse har opsamlet sig, og som for et Mars Tid siden udgjorde over 100,000 Rb. Han mente nemlig, at her var et lille Skatfammer, som han kunde tage til, og ved Hjælp af hvilket han kunde afholde en hel Del, ja de fleste af disse Udgifter. Dette Standpunkt blev han imidlertid nødt til at opgive, og til Løn fik han ved 3die Behandling af Finantsloven af Folkethinget et Samtykke til, at der af Theatrets Driftskapital maatte anvendes 38,500 Rb. til Maskineriet, eftersom det dertil ansatte Beløb viste sig aldeles utilstrækkeligt. Ministeren tog altsaa mod Folkethingets Bevilling for en Del af disse Overskriftelser, men søgte dem ikke for andres Bedkommende, ja omtalte ikke disse med et Ord. Den Gang Forslaget fremkom fra Finantsudvalget, blev der nogen Knurren i Salen, idet man syntes, at det var for stor en Liberalitet, og Ordføreren trostede da de paagældende Medlemmer med, at ganske vist var det en stor Liberalitet; men nu var man ogsaa fri for alle yderligere Krav. Denne Fremstilling blev ikke modsagt af Ministeren, og det er mig bekendt, skjøndt jeg ikke ifjor var Medlem af Finantsudvalget, at der heller ikke i dette fremkom det Mindste fra Ministeren om disse Overskriftelser. Hvad der saaledes er sket, er jo formelt ulovligt. Jeg maa maasse her citere et lille Stykke af Soldats Statsret, hvor der tales om Afholdelsen af Udgifter, som ikke ere bevilgede. Han siger: „Det er den Minister, som foretager en saadan Udgift, bevidst, at han begaar en formel Ulovlighed, og at den eneste Maade, hvorpaa denne kan blive legaliseret, er ved en efterfølgende Bevilling fra Rigsdagens Side.“ Naar en Minister nu desuagtet begaar denne Ulovlighed, trækker han altsaa en Bøvel paa Repræsentationen, og er der kun Tale om Smaaabeløb, pleier man ikke at gjøre store Ophævelser; men hvis der er Tale om store Summer, gaar det med denne Bøvel som med den, der trækkes af et Handelskhus paa en Bank, at man maa have Kredit, altsaa naar man nyder Repræsentationens Tillid, kan det forstaaes, at man trækker Bøvel; men hvorledes var i saa Henseende den daværende Regjerings Stilling? Nogle faa Maaneder forud havde Folkethinget negtet denne Regjering Penge ved at forkaste Finantsloven, og fremdeles havde Folkethinget 2 Gange i eet Aar annodet